

תאריך:

שם המרצה:

שם הקורס: אוריינות עברית

מספר הקורס: 504.5.0010 / 504.5.0001

שנה"ל: סמסטר: מועד:

משך הבחינה: 3 שעות

חומר עזר: מדגשים

בבחינה זו אין זכאות להתאמות על רקע שפתי.

דוגמות מתוך שאלות הבוחן בקורס אוריינות עברית, מסלול נתיב לאקדמיה

הוראות לנבחן – יש לבחור תשובה נכונה אחת בכל שאלה ולסמנה בדף התשובות.

1. במהלך סיור לילי בגן החיות הכירו המבקרים בעלי חיים רבים אך החוויה נהרסה

כשפגשו מטפל אכזרי וצבוע. מה נכון לומר?

- א. המטפל שהמפגש עימו הרס את חוויית הסיור הלילי בגן החיות לא היה צבוע בהכרח.
- ב. מה שהרס את הסיור הלילי בגן החיות הוא בהכרח המפגש עם המטפל הצבוע.
- ג. לא ייתכן שמבין כל בעלי החיים שהכירו המבקרים במהלך הסיור הלילי בגן החיות מפגש עם בעל חיים אחד היה מהאירועים שהרסו את החוויה.
- ד. לא ייתכן שמפגש עם מטפל אחד בלבד יש בו כדי להרוס חוויה של סיור לילי בגן החיות.

2. איש לא יודע כי המתכון הסודי של הסופגניות במאפייה החדשה הוא הוספת חומץ ומחית

תפוחים לבצק לאחר ההתפחה. מה לא ייתכן?

- א. בהיעדר מחית תפוחים וחומץ רימונים לא יוכלו במאפייה החדשה להכין סופגניות לפי המתכון הסודי, אלא אם יוסיפו מחית אחרת.
- ב. במאפייה החדשה מוסיפים לבצק הסופגניות לאחר ההתפחה חומץ תפוחים, אך איש אינו יודע זאת.
- ג. לפי המתכון הסודי של הסופגניות במאפייה החדשה לאחר שהבצק תפח יש להוסיף לתוכו לא פחות משני מרכיבים שונים.
- ד. מחית התפוחים היא מרכיב שהוספתו לבצק לאחר ההתפחה היא חלק מהמתכון הסודי לסופגניות במאפייה החדשה, אך הוספת חומץ התפוחים איננה הכרחית לפי מתכון זה.

3. באיזה משפט מהמשפטים האלה אפשר להחליף את החלק המסומן בקו תחתון מבלי

לשנות את משמעות הפסקה?

על מנת להבין על בוריים את תהליכי האקדמיזציה הנדונים ראוי לבחון אותם מפרספקטיבה היסטורית. עד תקופת ההשכלה לא היו חילוקי דעות מרחיקי לכת בנוגע לתוכני הלימוד בחברה היהודית, והם כללו באופן מסורתי את לימודי המקרא, המשנה והגמרא.

מתוך: רובין, א ונוביס-דויטש נ' (2018). נשים חרדיות באקדמיה: מסורת, מודרנה וחששות מוסתים. מגמות, 52, 109–140.

- א. נכונה היא הסתכלות ביקורתית מנקודת מבט היסטורית בתהליכי הנגשת האקדמיה העומדים על הפרק, כדי שלא ייוותר ספק באשר אליהם.
- ב. למרות הבורות שבהבנת התהליכים הנדונים בעניין הנגשת האקדמיה, נכון לבדוק תהליכים אלו מנקודת מבט היסטורית.
- ג. תהליכים אקדמיים העולים לדיון ושכדי להבינם בבירור יש לעיין בהם מפרספקטיבה היסטורית, מובנים באופן ברור.
- ד. כדי לברור את תהליכי התפתחות האקדמיה וכדי להבינם, נכון לבדוק אותם מפרספקטיבה לאורך ההיסטוריה.

4. בחרו את ההשלמה המתאימה ביותר, כך שהקשר הלוגי יישמר.

חרדת בחינות היא חרדה המתעוררת במהלך בחינה, ונפוצה יותר בקרב אנשים הסובלים מחרדה תכונתית. תחושת המתחושות והחששות המלווים את התופעה כתוצאה ממצב הערכה כלשהו גורמת לאדם להרגיש כי נדרשים ממנו כוחות התמודדות שאין ביכולתו לגייסם באותו הרגע, וכתוצאה מכך האיזון מופר, ובעקבותיו שלמותו הנפשית של הפרט מאוימת (יערי, 1991). בחברה מכוונת בחינות המבחנים מעוררים לחץ וחרדה, שכן מידת ההצלחה בהם משפיעה במידה רבה על עתידו של האדם, על מעמדו החברתי ואף על דימויו העצמי לצד דימויו בעיני אחרים. ואמנם, הערכות עדכניות ביחס להיקף התופעה מציעות כי _____.

מעובד מתוך: יפה, י' ונזרי, מ' (2016). בחינת יעילותה של תוכנית התערבות קבוצתית בחרדת בחינות בקרב תלמידי תיכון. **זמן חינוך**, 2, 97–111.

- א. מקרב כלל תלמידי בתי הספר בארץ סובל מהתופעה 30 אחוז, נתון מרקיע שחקים
- ב. אחוזים בודדים מקרב הסטודנטים ניגשים לטיפול למיגור התופעה
- ג. אין כמעט סטודנטים במכללות ובאוניברסיטאות המדווחים על חרדת בחינות
- ד. אין מייחסים חוסר ביטחון או מעמד חברתי ירוד לחרדת בחינות

5. באיזו מילה / באיזה ביטוי אפשר להחליף את המילה / הביטוי המסומן/ת בקו תחתון מבלי לשנות את משמעות הפסקה?

לצד הפער המעשי בין המקרים שחזו התקשרות עם אם מיועדת שהבן לא הכיר בחייו. ההנחיות לבין המציאות של הולדה לאחר המוות בישראל, החל אט אט להיווצר גם פער תאורטי בין המסגרת הנורמטיבית שבהנחיות לבין זו הרווחת בפסיקת בתי המשפט. בפרט, לעמדת היועץ המשפטי לממשלה רצון המת הוא גורם אחד מתוך "מכלול" גורמים שיש לשקול בבקשות מסוג זה, לרבות אינטרסים וזכויות של בת הזוג וכן אינטרסים ציבוריים.

מתוך: ליפשיץ, ש' ויעקובי גן-אור, נ' (2024). על החיים ועל המוות: לקראת מודל חדש להסדרת שימוש בזרע המת לשם הולדה. **עיוני משפט**, מ"ז (2), 595–666.

- א. בכללם
- ב. לאמיתו של דבר
- ג. קרי
- ד. כביכול

6. קראו את הקטע שלהלן, וענו על השאלה בהתבסס עליו.

"לפי כל אמת מידה מוסרית, אי שמירה על טוהר הבחינות היא תופעה אנטי מוסרית חמורה והשלכותיה הרות אסון גם אם לא בטווח הזמן המיידי והנראה לעין. "נגע מוסרי" זה צריך לזעזע כל מי שהשמירה על טוהר הבחינות היא ערך חשוב בעיניו. לא ניתמם, בני האדם לא היו טלית שכולה תכלת מעולם, ומעשי מרמה והונאה מוכרים לנו מקדמת דנא. העתקות היו קיימות תמיד. מה שמטריד וצריך להדליק הרבה נורות אזהרה לכולנו הוא היקף התופעה בשנים האחרונות והקלות הבלתי נסבלת שבה מצליחים לעשות זאת. חורה מאוד בעיקר שרבים מהתלמידים לא רואים בתופעה זו שום דבר פסול, ולמעט ההשקעה שוודאי נושאת פרי לפחות במידת מה, גם העתקה היא דרך לגיטימית להשגת הפרי. מדובר בעיניהם בדבר לגיטימי וזו הידרדרות מוסרית מדאיגה והיא מגבירה מאוד את הצורך בנקיטת צעדים דרסטיים לשינוי המצב."

מעובד מתוך: אבו בכר, א' (2019). טוהר בחינות. קשר עין, 293, 32–33.

איזה ביטוי מאלו שלהלן משקף את המגמה הפסולה המסתמנת בטקסט (מצוי) ואיזה משקף את התוצאה הרצויה (רצוי)?

- א. מצוי: יגעת – מצאת; לא יגעת – מצאת
- רצוי: יגעת – מצאת; לא יגעת – לא מצאת
- ב. מצוי: יגעת – מצאת; לא יגעת – לא מצאת
- רצוי: יגעת – מצאת; לא יגעת – מצאת
- ג. מצוי: לא יגעת – מצאת; יגעת – לא מצאת
- רצוי: יגעת – מצאת; לא יגעת – מצאת
- ד. מצוי: לא יגעת – לא מצאת; לא יגעת – מצאת
- רצוי: יגעת – לא מצאת; לא יגעת – לא מצאת

7. מתוך האפשרויות הקיימות, לאיזה חלק מהמאמר האקדמי ייתכן ששייכת הפסקה שלהלן?

השוואה בין הציורים מגלה שלאחר תכנית ההתערבות שיפרה התלמידה מקבוצת הניסוי את יכולתה לדייק ולצייר נכון את 18 המרכיבים של הצורה המורכבת גם בהעתקה וגם בציור מהזיכרון. ציורים אלו משקפים את יכולתה לזהות את כל אחד מהמאפיינים של הצורה ולמקם אותו נכון ביחס למבנה השלם. נראה בבירור כי הצלחתה נובעת מיכולתה לתפוס את הגירוי בשלמותו ולהבין את היחסים בין חלקיו, וכמו כן לסגל לעצמה אסטרטגיות לביצוע המשימה, לווסת את תגובותיה ולנקוט גישה של "רגע, חושבים". שלא כמוה, ציורי התלמיד מקבוצת הניסוי מראים ירידה ביכולתו לדייק בהעתקת הצורה ובשחזור מהזיכרון. ציורי התלמיד מקבוצת הביקורת במבדקי ה-Post משקפים תפיסה מטושטשת ואפיזודית של הצורה ושל מרכיביה (תמונות 6 ו-7).

מתוך: פורטוביץ, ע', ליכטנשטיין, א', יוגורוב, ל' וברנד, א' (2010). מנגנוני יסוד המקשרים בין למידת מוזיקה ובין שיפור ביכולות קוגניטיביות וחברתיות. **מחקרי ישראל במוסיקולוגיה**, 106–128.

- א. דיון
- ב. שיטת המחקר
- ג. סיכום
- ד. תקציר

8. קראו את הקטע שלהלן, וענו על השאלה בהתבסס עליו.

אחד החוקרים החשובים ביותר בתחום ההגירה וזהות הוא ברי שטען שמהגר עשוי לנקוט באסטרטגיות שונות בתגובה לתרבות הדומיננטית החדשה, תוך זיהוי שלא כל המהגרים רוצים להידמות אליה. ארבע האסטרטגיות לפי המודל של ברי הן: אסימילציה – אשר שמה דגש על אינטראקציות חיוביות עם החברה הקולטת, ולא על שמירת הזהות התרבותית המקורית. ספרציה – המערבת שמירה על התרבות המקורית, תוך הימנעות מאינטראקציה עם אנשים בחברה החדשה. אינטגרציה – המייצגת רצון לשמר את התרבות המקורית ובד-בבד שומרת על אינטראקציה חיובית עם המדינה הקולטת. שוליות – המשקפת החלטה של הפרט לא לשמר את התרבות המקורית אך גם לא לאמץ את התרבות החדשה. בשנים האחרונות התפתח דפוס נוסף של אקולטורציה, ושמו אינטגרציה סלקטיבית. בדומה לאינטגרציה, בתהליך זה המהגר שומר על תרבות המוצא ובו זמנית רוכש את הקודים התרבותיים של הארץ החדשה, אך הוא רוכש אותם באופן סלקטיבי, תוך בחירה מה יעזור לו במידה הטובה ביותר להשתלב בחברה החדשה (ליסיצה, 2008).

מעובד מתוך: סטיבסקי, י' ושחר, ר' (2020). גיבוש זהות אתנית מורכבת, השתלבות וכוונות עזיבה בקרב בני הדור ה-1.5 מברית המועצות לשעבר. הגירה, 11, 1–23.

במקרה של עולים חדשים בגיל הנעורים מברית המועצות, דור 1.5, במקרים מסוימים נאסר על הילדים לדבר ברוסית בבית הספר. כמו כל מעשה שבכפייה, תוצאתו הייתה אנטגוניזם כלפי העברית שנוכחותה בפיהם נתבע על ידי מערכת החינוך, אך גם לא נכון יהיה לומר שמערכת החינוך כשלה. היא הצליחה לגרום למרבית העולים בשכבת הגיל המדוברת להתכחש מכל וכול לתרבות משפחתם. כתוצאה מכך, נולדה בישראל תת-תרבות רוסית שכללה מועדונים לנוער, דיסקו ואתרסקציות שונות לנוער רוסי ותרבות זו הייתה נחלת רוב העולים הללו. אך כאשר הגיעו לתחילת שנות העשרים לחייהם, מהגרים רבים מבני דור ה-1.5 החלו לגלות את הצדדים החיוביים והיפים בתרבות המקורית שלהם והתקרבו אליה מחדש, בעיקר בבחירת חבריהם לחיים, על תפיסת עולם התעסוקה, חשיבותו ותפיסת המקצועות ה'יוקרתיים', אך בדו"כ בתוך ויתור על המטבח הרוסי והחלפתו במטבח הישראלי המגוון.

איזה תהליך מתואר בסיפור העולים מברית המועצות השייכים לדור ה-1.5?

- א. ניסיון לדחוף לאסימילציה, הביא לשוליות וזו נמהלה בהמשך באינטגרציה סלקטיבית.
- ב. ניסיון לכפות אינטגרציה כשל והביא לאסימילציה שעם הזמן הידמתה לאינטגרציה.
- ג. אינטגרציה נגרמה מכישלון ניסיון האסימילציה שהביא לספרציה לפרק זמן קצוב.
- ד. בחירה באסימילציה לאחר ניסיון ליצור ספרציה ולאחר תקופה של אלקטורציה.